

Leven met kanker

Autonomie en vrijheid zijn belangrijke begrippen. Als het over het leven gaat, hebben we graag de touwtjes van begin tot eind zelf in handen. We volgen vaak deze opvatting van de liberaal John Stuart Mill: je mag alles doen wat je wilt, mits je een ander niet schaadt.

Merkwaardig is dat zodra je te maken krijgt met borstkanker of een andere ernstige ziekte, Mills opvatting niet meer lijkt te gelden. Iemand die een traumatische gebeurtenis heeft meegemaakt, reduceren we snel tot één enkel feit. Opeens ben je 'die kankerpatiënt' of 'die demente man'. Dat iemand veel meer is dan zijn ziekte, zien we over het hoofd.

Mijn lieve vrouw (29) heeft helaas uitgezaaide borstkanker. Vlak voor de zomer kwam de ziekte in alle hevigheid terug, na enkele jaren gesluimerd te hebben. Behandelingen zijn gestart, maar die zijn jammer genoeg niet meer gericht op genezing. Sinds deze zomer is zij weer 'die kankerpatiënt'. En ik de man van. Overal gaat het over haar. Oprechte betrokkenheid onderscheiden van ramptoerisme is lastig. Regelmatig schiet het door me heen: waarom spreek je me nú opeens wel aan, terwijl je me jaren hebt genegeerd? Waarom krijg ik goedbedoelde adviezen?

Wat patiënten en hun naasten nodig hebben, is autonomie en vrijheid. Laat me af en toe met rust, ook al bedoelt u het goed. Mensen 'zoals wij' hebben behoefte aan eigen regie en erkenning. Formele zorg moet vooral daarvan uitgaan.

Het is iets wat ervaringsdeskundigen wél doen: ze geven me een schouderklop en respecteren mijn ruimte en het kleine stukje vrijheid dat ik nog over heb. Wat ze niet doen: zich opdringen, mij reduceren tot 'de man van'. Ik zou dit het 'schadebeginsel' van Augustinus willen noemen. Hij schreef: 'Heb lief en doe wat je wilt.' Deze maand voeg ik eraan toe: en respecteer de behoeften van de ander. Wij zijn immers net mensen.

HANS ALDERLIESTEN, GOUDA (NEDERLAND)